МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

щодо підготовки та захисту курсових робіт освітньої програми «Право» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю D8 «Право»

Київ – 2026

Рекомендовано до друку Вченою радою юридичного факультету Академії праці, соціальних відносин і туризму

Голова Вченої ради юридичного факультету
(протокол № 1 від 28 серпня 2026 р.) _____ Я.В.Журавель

Схвалено на засіданні НМР
(протокол № 1 від 31 серпня 2026 р.) _____ І.С.Чорнодід

Рецензенти:
1. Доктор юридичних наук, професор Сопілко І.М.
2. Доктор юридичних наук, професор Теремецький В.І.

Методичні рекомендації щодо підготовки та захисту курсових робіт освітньої програми «Право» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю D8 «Право». Упорядники Я.В.Журавель, Т.І.Лебідь, М.П.Мельник та інші. – К.: АПСВТ, 2026. – 28 с.

Методичні рекомендації укладено відповідно до плану роботи юридичного факультету Академії праці, соціальних відносин і туризму та з урахуванням вимог ОП «Право» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю D8 «Право». У виданні викладено рекомендації підготовки та захисту курсових робіт освітньої програми «Право» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю D8 «Право». Методичні вказівки призначені для здобувачів освітньої програми «Право» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю D8 «Право», а також можуть бути корисними для науково-педагогічних працівників, які керують курсовими роботами.

Упорядники:
Я.В.Журавель, д.ю.н., проф., декан юридичного факультету АПСВТ
Т.І.Лебідь, доктор філософії в галузі права, в.о. завідувача кафедри конституційного, адміністративного та фінансового права АПСВТ
В.В.Бонтлаб, д.ю.н., проф., завідувач кафедри цивільного, трудового та господарського права АПСВТ
М.П.Мельник, к.ю.н., доцент кафедри конституційного, адміністративного та фінансового права АПСВТ
В.В.Кравченко, к.ю.н., професор кафедри конституційного, адміністративного та фінансового права АПСВТ
О.О.Мельник, к.ю.н., доцент кафедри конституційного, адміністративного та фінансового права АПСВТ
Д.О.Красівський, к.н. з держ.упр., доцент кафедри публічного кправління та публічної служби АПСВТ

©Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2026 рік
© Журавель Я.В. та ін., 2026 рік

ПЕРЕДМОВА

Курсова робота є важливою складовою освітнього процесу, спрямованою на поглиблення професійних знань, формування дослідницьких навичок та розвиток здатності здобувачів вищої освіти самостійно аналізувати правові явища, процеси й інститути.

Для майбутнього юриста особливого значення набуває вміння не лише відтворювати зміст законодавчих положень, а й розуміти їх правову природу, визначати співвідношення між нормативно-правовими актами, виявляти прогалини та колізії правового регулювання, аналізувати практику застосування законодавства, формулювати юридично обґрунтовані висновки.

Курсова робота дає можливість здобувачеві вищої освіти перейти від засвоєння навчального матеріалу до самостійного дослідження конкретної правової проблеми. Вона є одним із перших етапів формування навичок, необхідних для подальшого виконання кваліфікаційної роботи, участі в наукових заходах та здійснення професійної юридичної діяльності.

Виконання курсової роботи передбачає:

- поглиблене засвоєння теоретичних положень відповідної галузі права;
- розвиток навичок самостійного пошуку та критичного опрацювання правової інформації;
- формування вмінь аналізувати нормативно-правові акти та практику їх застосування;
- опанування методів юридичного дослідження;
- розвиток здатності аргументувати власну правову позицію;
- формування навичок підготовки юридичних висновків і рекомендацій;
- дотримання принципів академічної доброчесності та професійної етики.

Особливістю курсової роботи з права є необхідність поєднання теоретичного аналізу з дослідженням чинного законодавства та правозастосовної практики. При цьому нормативно-правові акти не повинні розглядатися ізольовано від доктринальних підходів, судових рішень, міжнародних стандартів і реальних потреб юридичної практики.

Під час виконання роботи здобувач повинен продемонструвати не механічне відтворення положень підручників і законодавства, а здатність самостійно осмислювати правові проблеми, порівнювати наукові позиції, оцінювати ефективність правових механізмів і пропонувати аргументовані шляхи вдосконалення правового регулювання.

Методичні рекомендації розроблені з урахуванням Положення про організацію освітнього процесу в АПСВТ, Положення про академічну доброчесність в АПСВТ, освітньої програми «Право» та інших локальних нормативних документів Академії.

Рекомендації мають методичний характер і застосовуються разом із робочими програмами освітніх компонентів, індивідуальними завданнями, графіком освітнього процесу та чинними локальними нормативними актами Академії.

РОЗДІЛ 1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ПРО КУРСОВУ РОБОТУ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ

1.1. Курсова робота як форма самостійної навчально-наукової діяльності здобувача вищої освіти

Курсова робота – це самостійне навчально-наукове дослідження здобувача вищої освіти, яке виконується з окремої навчальної дисципліни або визначеного напряму професійної підготовки відповідно до освітньої програми та навчального плану.

Виконання курсової роботи передбачає поглиблене вивчення конкретної правової проблеми, систематизацію теоретичних знань, дослідження законодавства, аналіз правозастосовної практики та формулювання самостійних висновків.

Курсова робота є формою індивідуального навчального завдання та може виступати окремою складовою освітнього процесу, якщо її виконання передбачене відповідним навчальним планом.

У межах освітньої програми «Право» курсова робота спрямовується на формування професійних компетентностей, пов'язаних із:

- розумінням природи та змісту основних правових інститутів;
- здатністю застосовувати принципи верховенства права;
- аналізом правових норм та їх практичного застосування;
- пошуком і використанням правової інформації;
- формулюванням юридичних висновків;
- підготовкою правових документів;
- аргументацією власної правової позиції;
- здійсненням порівняльно-правового аналізу.

Курсова робота виконується здобувачем самостійно під методичним супроводом наукового керівника.

Науковий керівник надає консультаційну допомогу, рекомендує джерела, сприяє визначенню методології дослідження, здійснює контроль за дотриманням установленого графіка та надає рекомендації щодо вдосконалення роботи.

Водночас науковий керівник не повинен підміняти самостійну дослідницьку діяльність здобувача або виконувати за нього окремі частини курсової роботи.

1.2. Мета, завдання та функції курсової роботи

Метою курсової роботи є поглиблення та систематизація теоретичних знань здобувача вищої освіти, формування навичок самостійного юридичного дослідження, розвиток умінь аналізувати правові явища, нормативно-правові акти та практику їх застосування, а також здатності формулювати обґрунтовані висновки і пропозиції.

Основними завданнями виконання курсової роботи є:

1. Закріплення та поглиблення знань, отриманих під час вивчення навчальних дисциплін.
2. Формування навичок самостійного визначення та дослідження актуальних проблем права.
3. Оволодіння методами наукового пізнання правових явищ.

4. Розвиток уміння здійснювати пошук, систематизацію та критичне опрацювання правової інформації.

5. Формування навичок аналізу нормативно-правових актів, судової практики та міжнародно-правових документів.

6. Розвиток здатності виявляти правові колізії, прогалини та проблеми правозастосування.

7. Формування вмінь порівнювати різні наукові підходи та правові моделі.

8. Розвиток навичок юридичного письма та аргументованого викладення власної позиції.

9. Формування відповідального ставлення до академічної доброчесності.

10. Підготовка до виконання кваліфікаційної роботи та майбутньої професійної діяльності.

1.3. Вимоги до курсової роботи з права

Курсова робота повинна відповідати таким основним вимогам:

Актуальність дослідження. Тема повинна відображати реальну правову проблему, мати теоретичне або практичне значення та відповідати сучасному стану розвитку законодавства.

Наукова обґрунтованість. Викладені положення повинні спиратися на наукові джерела, нормативно-правові акти та інші достовірні матеріали.

Самостійність. Робота повинна містити власні аналітичні судження здобувача, а не бути компіляцією положень підручників, статей чи законодавчих актів.

Юридична аргументованість. Кожне важливе твердження повинно мати належне правове або наукове обґрунтування.

Практична спрямованість. Дослідження має враховувати особливості застосування правових норм, судову практику, діяльність органів державної влади, місцевого самоврядування, судів та інших суб'єктів правовідносин.

Логічність і послідовність. Структура роботи повинна відповідати меті та завданням дослідження.

Достовірність. Наведені факти, статистичні дані, судові рішення та нормативні положення повинні відповідати дійсності.

Академічна доброчесність. Робота повинна бути виконана з дотриманням вимог законодавства та локальних нормативних документів Академії.

1.4. Види курсових робіт та особливості юридичного дослідження

Залежно від предмета дослідження та характеру поставлених завдань курсові роботи з права можуть мати такі види:

1. Теоретико-правові роботи.

Спрямовані на дослідження правових категорій, понять, принципів, правових інститутів, концепцій та доктринальних підходів.

Приклади:

- Принцип верховенства права в сучасній правовій системі України.
- Правова природа юридичної відповідальності.
- Система джерел конституційного права України.

2. Нормативно-аналітичні роботи.

Передбачають дослідження законодавчого регулювання певних суспільних відносин, аналіз структури та змісту нормативно-правових актів, виявлення колізій і прогалин.

Приклади:

- Правове регулювання трудових відносин в умовах воєнного стану.
- Нормативно-правові засади діяльності органів місцевого самоврядування.
- Правове забезпечення захисту персональних даних.

3. Практико-орієнтовані роботи.

Зосереджуються на аналізі правозастосовної діяльності, судових рішень, правових позицій судів та проблем реалізації законодавства.

Приклади:

- Практика Верховного Суду у справах про поновлення на роботі.
- Судовий захист права власності.
- Проблеми доказування в адміністративному судочинстві.

4. Порівняльно-правові роботи.

Передбачають дослідження та зіставлення правового регулювання певних суспільних відносин в Україні та інших державах, а також аналіз міжнародних правових стандартів.

Приклади:

- Правове регулювання медіації в Україні та державах Європейського Союзу.
- Організаційно-правові засади місцевого самоврядування: досвід України та Польщі.
- Захист трудових прав працівників у праві України та Європейського Союзу.

5. Комплексні юридичні дослідження.

Поєднують теоретичний, нормативний, порівняльний та практичний аналіз.

Перевага такого підходу полягає у можливості комплексного дослідження правової проблеми та формулювання практично орієнтованих рекомендацій.

Вибір виду курсової роботи залежить від теми, характеру досліджуваної проблеми, навчальної дисципліни та рекомендацій наукового керівника.

РОЗДІЛ 2. ОРГАНІЗАЦІЯ ПІДГОТОВКИ КУРСОВОЇ РОБОТИ

2.1. Вибір і затвердження теми курсової роботи

Тематика курсових робіт розробляється відповідними кафедрами юридичного факультету з урахуванням змісту освітніх компонентів, актуальних проблем юридичної науки, потреб правозастосовної практики та напрямів професійної підготовки здобувачів.

Перелік рекомендованих тем повинен бути доступним здобувачам на початку відповідного навчального періоду через визначені Академією інформаційні ресурси, зокрема систему Moodle.

Здобувач має право обрати тему з рекомендованого переліку або запропонувати власну тему, обґрунтувавши її актуальність та відповідність змісту освітньої компоненти.

При виборі теми рекомендується враховувати:

- власні наукові інтереси та професійні плани;
- актуальність правової проблеми;
- ступінь її наукової розробленості;
- наявність нормативної та інформаційної бази;
- доступність судової та правозастосовної практики;
- можливість практичного застосування результатів дослідження;
- перспективу подальшого поглиблення дослідження під час підготовки кваліфікаційної роботи.

Тема курсової роботи повинна бути конкретною, зрозумілою, відповідати предмету дослідження та не допускати надмірного розширення проблематики.

Наприклад, замість загальної теми «Трудове право України» доцільно обирати конкретизовану тему «Правові гарантії захисту трудових прав працівників в умовах воєнного стану».

Після погодження теми та наукового керівника тема закріплюється за здобувачем у порядку, визначеному Академією.

Не допускається самовільна зміна затвердженої теми без погодження з науковим керівником та кафедрою.

2.2. Науковий керівник курсової роботи: функції та обов'язки

Науковий керівник призначається з числа науково-педагогічних працівників відповідної кафедри.

Основними функціями наукового керівника є:

1. Надання консультацій щодо вибору та формулювання теми.
2. Допомога у визначенні мети, завдань, об'єкта та предмета дослідження.
3. Рекомендації щодо структури курсової роботи.
4. Консультування щодо вибору методів юридичного дослідження.
5. Рекомендації щодо пошуку нормативно-правових актів, наукової літератури та судової практики.
6. Перевірка окремих розділів роботи та надання рекомендацій щодо їх удосконалення.
7. Контроль за дотриманням графіка виконання роботи.
8. Перевірка відповідності роботи встановленим методичним вимогам.
9. Надання рекомендацій щодо підготовки до захисту.

Науковий керівник має право:

- вимагати своєчасного подання окремих частин роботи;
- рекомендувати додаткові джерела;
- звертати увагу на помилки та недоліки;
- вимагати усунення виявлених недоліків;
- рекомендувати роботу до захисту або вказати на необхідність її доопрацювання.

Здобувач зобов'язаний систематично інформувати наукового керівника про стан виконання курсової роботи та враховувати надані рекомендації.

Водночас остаточна відповідальність за зміст, достовірність результатів і самостійність виконання роботи покладається на здобувача.

2.3. Основні етапи виконання курсової роботи

Підготовка курсової роботи передбачає послідовне проходження таких етапів:

Етап	Зміст роботи
1	Вибір та погодження теми
2	Визначення мети, завдань, об'єкта і предмета
3	Пошук та опрацювання джерел
4	Розроблення плану
5	Аналіз законодавства і судової практики
6	Написання основних розділів
7	Формулювання висновків і пропозицій
8	Оформлення курсової роботи
9	Перевірка та доопрацювання
10	Подання та захист роботи

Рекомендується здійснювати підготовку курсової роботи рівномірно протягом навчального періоду, не відкладаючи основний обсяг дослідження на останні тижні перед захистом.

2.4. Розроблення плану курсової роботи

План курсової роботи визначає логіку дослідження та послідовність розкриття його основних питань.

План складається здобувачем самостійно за погодженням із науковим керівником.

Для юридичних досліджень рекомендується структура з двох або трьох розділів, кожен із яких може включати два-три підрозділи.

Орієнтовний приклад плану:

Тема: «Правове регулювання трудових відносин в умовах воєнного стану»

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ РЕГУЛЮВАННЯ ТРУДОВИХ ВІДНОСИН В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

1.1. Поняття та особливості трудових відносин в умовах воєнного стану.

1.2. Джерела правового регулювання трудових відносин у період дії воєнного стану.

РОЗДІЛ 2. ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ТРУДОВИХ ПРАВ ПРАЦІВНИКІВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

2.1. Особливості укладення та зміни трудового договору.

2.2. Правові підстави припинення трудових відносин.

2.3. Гарантії захисту трудових прав працівників та проблеми правозастосування.

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ (за необхідності).

Кожен розділ повинен бути логічно пов'язаний із темою, а зміст підрозділів – відповідати визначеним завданням дослідження.

Не рекомендується включати до плану питання, які безпосередньо не стосуються предмета дослідження.

2.5. Визначення методології юридичного дослідження

Під час виконання курсової роботи здобувач повинен використовувати методи наукового пізнання, які відповідають предмету дослідження.

До основних методів юридичного дослідження належать:

Формально-юридичний метод – застосовується для аналізу змісту правових норм, визначення їх юридичної природи, структури та особливостей правового регулювання.

Системно-структурний метод – використовується для дослідження правових інститутів, системи законодавства та взаємозв'язків між його елементами.

Порівняльно-правовий метод – дозволяє зіставляти правове регулювання певних суспільних відносин в Україні та інших державах.

Історико-правовий метод – застосовується для дослідження становлення та розвитку правових інститутів.

Метод правового моделювання – використовується для розроблення можливих моделей удосконалення правового регулювання.

Метод аналізу судової практики – передбачає вивчення судових рішень, визначення правових позицій судів та узагальнення тенденцій правозастосування.

Логіко-юридичний метод – забезпечує послідовність юридичної аргументації, формулювання висновків та встановлення логічних зв'язків між правовими положеннями.

У вступі до курсової роботи необхідно зазначити основні методи, які фактично використовувалися під час дослідження, та коротко пояснити їх застосування.

2.6. Пошук та опрацювання джерел правової інформації

Основою юридичного дослідження є достовірні, актуальні та належним чином перевірені джерела.

Під час підготовки курсової роботи рекомендується використовувати такі категорії джерел:

1. Конституція України.
2. Закони України та підзаконні нормативно-правові акти.
3. Міжнародні договори України.
4. Акти міжнародних організацій та документи європейських інституцій.
5. Рішення Конституційного Суду України.
6. Практика Верховного Суду та інших судів.
7. Монографії, підручники та навчальні посібники.
8. Наукові статті у фахових виданнях.
9. Дисертації та автореферати дисертацій.
10. Аналітичні матеріали державних органів, міжнародних організацій та правозахисних установ.

Рекомендується користуватися офіційними інформаційними ресурсами:

- Законодавство України.
- Єдиний державний реєстр судових рішень.
- Конституційний Суд України.
- Верховний Суд.

- База рішень Європейського суду з прав людини.
- EUR-Lex – законодавство Європейського Союзу.
- Google Scholar – пошук наукових публікацій.

Також рекомендуються до використання інші інформаційні ресурси, розміщені на сайті Академії: https://www.socosvita.kiev.ua/departments/law-faculty#faculty-information-resources.

Під час використання нормативно-правових актів необхідно перевіряти їх чинність, редакцію на відповідну дату, наявність змін і доповнень.

Особливу увагу слід приділяти розмежуванню чинних нормативно-правових актів та актів, які втратили чинність. Історичні редакції законодавства можуть використовуватися для дослідження розвитку правового регулювання, але це повинно бути чітко зазначено в тексті.

Важливо: не допускається використання як достовірного джерела неперевіреної інформації з інтернет-форумів, анонімних сайтів, рекламних матеріалів або ресурсів, які не дозволяють встановити походження відповідних відомостей.

РОЗДІЛ 3. ВИМОГИ ДО ЗМІСТУ ТА СТРУКТУРИ КУРСОВОЇ РОБОТИ

3.1. Загальна структура курсової роботи

Курсова робота повинна мати чітку структуру, яка забезпечує послідовне розкриття теми дослідження.

Рекомендована структура:

1. Титульна сторінка.
2. Зміст.
3. Перелік умовних скорочень (за необхідності).
4. Вступ.
5. Основна частина (розділи та підрозділи).
6. Висновки.
7. Список використаних джерел.
8. Додатки (за необхідності).

Орієнтовний обсяг курсової роботи – 25–35 сторінок основного тексту без урахування списку використаних джерел та додатків. Конкретний обсяг може уточнюватися кафедрою залежно від навчальної дисципліни, характеру теми та рівня складності дослідження.

Структурна частина	Рекомендований обсяг
Вступ	2–3 сторінки
Розділ 1	8–10 сторінок
Розділ 2	10–12 сторінок
Розділ 3 (за наявності)	5–7 сторінок
Висновки	2–3 сторінки

Наведений розподіл має рекомендаційний характер. Головним критерієм є повнота розкриття теми та відповідність змісту визначеним завданням.

3.2. Вимоги до написання вступу

Вступ є важливою частиною курсової роботи, оскільки визначає загальну спрямованість дослідження, його мету, завдання та методологічні засади.

У вступі рекомендується послідовно відобразити такі елементи:

1. Актуальність теми дослідження.

Необхідно обґрунтувати, чому обрана правова проблема потребує дослідження, яке її теоретичне та практичне значення, які проблеми існують у законодавстві або правозастосовній діяльності.

Актуальність не повинна зводитися до загальних фраз на кшталт «ця тема є дуже важливою в сучасних умовах».

Бажано навести конкретні проблеми правового регулювання, зміни законодавства, суперечності судової практики або невирішені питання юридичної науки.

2. Стан наукової розробленості теми.

Зазначаються науковці, які досліджували відповідну проблему, основні напрями наукових дискусій та питання, які залишаються недостатньо дослідженими.

Наприклад:

«Проблематиці правового регулювання трудових відносин присвячено праці таких українських учених, як... Водночас питання застосування окремих гарантій трудових прав працівників в умовах воєнного стану потребує подальшого наукового осмислення».

3. Мета дослідження.

Мета повинна визначати кінцевий результат, якого здобувач прагне досягти.

Для її формулювання рекомендується використовувати дієслова: дослідити, проаналізувати, визначити, встановити, з'ясувати, обґрунтувати, розробити.

Наприклад:

«Метою курсової роботи є комплексний аналіз правового регулювання трудових відносин в умовах воєнного стану, визначення проблем реалізації трудових прав та обґрунтування пропозицій щодо вдосконалення відповідного законодавства».

4. Завдання дослідження.

Завдання конкретизують мету та визначають послідовність її досягнення.

Рекомендується формулювати 4–6 завдань, які відповідають структурі основної частини.

Наприклад:

- з'ясувати поняття та особливості трудових відносин в умовах воєнного стану;
- дослідити нормативно-правові засади їх регулювання;
- проаналізувати особливості укладення та припинення трудового договору;
- визначити проблеми реалізації трудових прав працівників;
- дослідити відповідну судову практику;
- сформулювати пропозиції щодо вдосконалення законодавства.

5. Об'єкт дослідження.

Об'єктом є суспільні відносини, що виникають у відповідній сфері правового регулювання.

6. Предмет дослідження.

Предметом є конкретні правові норми, правові інститути, доктринальні підходи, судова практика та інші юридичні явища, які безпосередньо досліджуються в роботі.

Об'єкт і предмет не повинні дублювати один одного.

7. Методи дослідження.

Зазначаються методи, які реально використовувалися під час підготовки роботи, із коротким поясненням їх призначення.

8. Інформаційна база дослідження.

Вказуються основні групи використаних джерел: нормативно-правові акти, міжнародні документи, судова практика, наукові праці, офіційні аналітичні матеріали.

9. Структура роботи.

Зазначаються кількість розділів, підрозділів, загальний обсяг, кількість використаних джерел та додатків (за наявності).

3.3. Вимоги до основної частини

Основна частина курсової роботи повинна забезпечувати повне та послідовне розкриття теми відповідно до визначених мети і завдань.

Кожен розділ повинен мати самостійне змістове навантаження та бути логічно пов'язаним з іншими розділами.

У першому розділі, як правило, розглядаються теоретико-правові засади досліджуваної проблеми.

У ньому доцільно:

- розкрити поняття та сутність відповідного правового явища;
- визначити його юридичну природу;
- проаналізувати основні наукові підходи;
- дослідити історичні аспекти розвитку правового інституту;
- визначити систему принципів і правових засад відповідного регулювання.

Другий розділ рекомендується присвячувати аналізу нормативно-правового регулювання та особливостей реалізації відповідних правових норм.

У ньому доцільно:

- дослідити положення Конституції України та законів;
- проаналізувати підзаконні нормативно-правові акти;
- визначити компетенцію відповідних суб'єктів;
- дослідити правові механізми реалізації та захисту прав;
- виявити проблеми правового регулювання.

Третій розділ (якщо він передбачений планом) може містити аналіз судової практики, міжнародного досвіду та пропозиції щодо вдосконалення законодавства.

Необхідно уникати ситуації, коли основна частина складається виключно з переказу нормативно-правових актів або навчальної літератури.

Кожен підрозділ повинен містити власний аналітичний компонент, узагальнення та проміжні висновки.

3.4. Особливості дослідження нормативно-правових актів

Дослідження нормативно-правових актів є обов'язковою складовою більшості курсових робіт юридичного спрямування.

Під час аналізу нормативно-правового акта здобувачеві рекомендується:

1. Визначити орган, який прийняв відповідний акт.
2. З'ясувати його юридичну силу та місце в системі законодавства.
3. Встановити предмет правового регулювання.
4. Проаналізувати структуру та зміст відповідних норм.
5. Визначити співвідношення з іншими нормативно-правовими актами.
6. Перевірити чинність акта та актуальність його редакції.
7. Виявити можливі колізії, прогалини або неоднозначність правових положень.
8. Оцінити ефективність правового регулювання.

Особливу увагу слід приділяти дотриманню ієрархії нормативно-правових актів, принципу верховенства права та вимог юридичної визначеності.

При цитуванні нормативно-правового акта необхідно зазначати його повну назву, дату прийняття, номер та конкретну статтю, частину або пункт, які досліджуються.

Якщо в роботі аналізується нормативно-правовий акт у різних редакціях, необхідно зазначити часові межі відповідного аналізу.

Не допускається використання нечинної редакції законодавства як чинної на дату виконання курсової роботи.

3.5. Аналіз судової практики у курсовій роботі

Судова практика є важливим джерелом для дослідження особливостей застосування правових норм та виявлення проблем правозастосування.

У курсових роботах доцільно використовувати рішення:

- Конституційного Суду України;
- Верховного Суду;
- апеляційних та місцевих судів;
- Європейського суду з прав людини;
- інших міжнародних судових установ (відповідно до теми).

Під час аналізу судового рішення необхідно звертати увагу на:

1. Назву суду.
2. Дату ухвалення рішення.
3. Номер справи.
4. Суть правового спору.
5. Норми права, які застосував суд.
6. Правову позицію суду.
7. Аргументацію та мотиви прийнятого рішення.
8. Значення рішення для досліджуваної проблеми.

Недостатньо лише навести перелік судових рішень. Необхідно пояснити, яке саме питання вони вирішують та яким чином впливають на розуміння відповідної правової проблеми.

Особливу увагу рекомендується приділяти правовим позиціям Верховного Суду, висновкам Великої Палати Верховного Суду та практиці Європейського суду з прав людини.

Під час аналізу практики ЄСПЛ необхідно враховувати не лише резолютивну частину рішення, а й правові аргументи, критерії та стандарти, сформульовані Судом.

3.6. Вимоги до формулювання висновків і пропозицій

Висновки повинні відображати результати проведеного дослідження та відповідати поставленим завданням.

У висновках необхідно:

- узагальнити результати теоретичного аналізу;
- відобразити результати дослідження законодавства;
- визначити основні проблеми правового регулювання;
- узагальнити результати аналізу судової практики;
- сформулювати власні висновки;
- запропонувати шляхи вдосконалення законодавства або практики його застосування.

Висновки не повинні бути простим повторенням змісту розділів.

Особливу цінність становлять конкретні пропозиції, які випливають із проведеного дослідження.

Наприклад, замість загального твердження «законодавство потребує вдосконалення» доцільно сформулювати, яка саме норма потребує змін, у чому полягає проблема та яким чином її можна вирішити.

За можливості пропозиції можуть супроводжуватися конкретними формулюваннями змін до нормативно-правових актів.

РОЗДІЛ 4. ПРАВИЛА ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

4.1. Загальні вимоги до оформлення тексту

Курсова робота оформлюється державною мовою з дотриманням норм сучасного українського правопису та вимог до наукового стилю.

Рекомендуються такі параметри оформлення:

Параметр	Вимога
Формат паперу	А4
Шрифт	Times New Roman
Розмір шрифту	14 pt
Міжрядковий інтервал	1,5
Абзацний відступ	1,25 см
Ліве поле	30 мм
Праве поле	10 мм
Верхнє поле	20 мм
Нижнє поле	20 мм
Вирівнювання	За шириною
Колір тексту	Чорний

Текст друкується на одному боці аркуша.

Заголовки структурних частин роботи «ЗМІСТ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ», «ДОДАТКИ» друкуються великими літерами та розміщуються симетрично до тексту.

Кожен основний структурний елемент роботи рекомендується починати з нової сторінки.

Заголовки підрозділів друкуються з абзацного відступу, з першої великої літери. Крапка в кінці заголовка не ставиться.

Не допускається використання різних шрифтів, довільне змінення розмірів тексту, надмірне виділення фрагментів курсивом або жирним шрифтом.

4.2. Нумерація структурних частин роботи

Сторінки курсової роботи нумеруються арабськими цифрами.

Титульна сторінка включається до загальної нумерації, але номер на ній не проставляється.

Номер сторінки розміщується у правому верхньому куті аркуша без додаткових символів.

Розділи нумеруються послідовно арабськими цифрами.

Наприклад:

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖУВАНОЇ ПРОБЛЕМИ

Підрозділи нумеруються в межах кожного розділу:

1.1. Поняття та сутність досліджуваного правового явища.

1.2. Основні принципи та правові засади регулювання.

Пункти за необхідності нумеруються в межах відповідного підрозділу.

Таблиці та рисунки нумеруються в межах розділів.

Наприклад: «Таблиця 2.1», «Рис. 1.2».

4.3. Оформлення таблиць, рисунків, схем та інших ілюстрацій

Таблиці, рисунки, графіки, схеми та інші ілюстрації використовуються для систематизації інформації та наочного представлення результатів дослідження.

Ілюстративний матеріал повинен бути безпосередньо пов'язаний із темою та змістом курсової роботи.

Таблиці розміщуються після першого посилання на них у тексті або на наступній сторінці.

Назва таблиці розташовується над нею.

Приклад:

Таблиця 2.1

Порівняльна характеристика правового регулювання трудових відносин

Критерій	**Загальне регулювання**	**Регулювання в умовах воєнного стану**
Укладення договору	За загальними правилами КЗпП	З урахуванням спеціального законодавства
Організація праці	За загальними нормами	Можливі спеціальні умови
Припинення договору	За загальними підставами	З урахуванням спеціальних підстав

Ілюстрації позначаються словом «Рис.» та нумеруються послідовно в межах розділу.

Назва ілюстрації розміщується під нею.

У тексті роботи обов'язково повинні бути посилання на всі таблиці та рисунки.

4.4. Правила цитування та оформлення посилань

Під час написання курсової роботи необхідно обов'язково зазначати джерела використаної інформації.

Цитування використовується для підтвердження наукових положень, аргументації власної позиції та відображення результатів досліджень інших авторів.

Цитати повинні відтворюватися точно, без довільних змін авторського тексту.

У курсовій роботі рекомендується застосовувати внутрішньотекстові посилання у квадратних дужках із зазначенням порядкового номера джерела та, за необхідності, конкретної сторінки.

Приклади:

- Посилання на джерело: [5].
- Посилання на конкретну сторінку: [12, с. 45].
- Посилання на декілька джерел: [3; 7; 15].
- Посилання на нормативно-правовий акт: [1, ст. 43].

У разі використання прямої цитати необхідно зазначати конкретну сторінку джерела, якщо вона є.

При непрямому цитуванні (переказі думки автора власними словами) також обов'язково зазначається джерело.

Не допускається використання чужих думок, положень, висновків та авторських формулювань без відповідного посилання.

Особливу увагу необхідно приділяти цитуванню нормативно-правових актів і судових рішень.

При цитуванні судового рішення рекомендується зазначати суд, дату ухвалення, номер справи та джерело оприлюднення.

4.5. Оформлення списку використаних джерел

Список використаних джерел оформлюється відповідно до ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання».

До списку включаються виключно джерела, які фактично використовувалися під час виконання курсової роботи та на які є посилання в тексті.

Для юридичних досліджень рекомендується формувати список за такими групами:

1. Нормативно-правові акти.
2. Міжнародні договори та міжнародно-правові документи.
3. Судова практика.
4. Наукова та навчальна література.
5. Електронні інформаційні ресурси.

Нумерація джерел повинна бути наскрізною.

Нормативно-правові акти рекомендується розміщувати з урахуванням їх юридичної сили, а наукові праці – в алфавітному порядку.

Приклади бібліографічного опису:

1. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text (дата звернення: _____).

2. Кодекс законів про працю України : Закон УРСР від 10.12.1971 № 322-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text (дата звернення: _____).

3. Автор І. І. Назва монографії : монографія. Київ : Видавництво, 2025. 250 с.

4. Автор І. І. Назва статті. Назва юридичного журналу. 2025. № 2. С. 25–32.

5. Постанова Верховного Суду від _____ у справі № _____. URL: _____ (дата звернення: _____).

Кількість використаних джерел повинна бути достатньою для повного розкриття теми. Як орієнтир для курсової роботи рекомендується використовувати не менше 25 джерел, з яких належну частину мають становити нормативно-правові акти, судова практика та сучасні наукові публікації.

Кількість джерел сама по собі не визначає якість роботи. Важливими є їх достовірність, актуальність, наукова цінність та реальне використання в дослідженні.

4.6. Оформлення додатків

Додатки включаються до курсової роботи за необхідності та використовуються для розміщення допоміжних матеріалів, які доповнюють основний текст.

До додатків можуть належати:

- порівняльні таблиці нормативно-правових актів;
- схеми правових механізмів;
- зразки юридичних документів;
- узагальнення судової практики;
- статистичні матеріали;
- інші документи, які мають значення для дослідження.

Кожен додаток починається з нової сторінки.

Додатки позначаються великими літерами українського алфавіту, наприклад: «ДОДАТОК А», «ДОДАТОК Б».

У тексті курсової роботи обов'язково повинні бути посилання на відповідні додатки.

РОЗДІЛ 5. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

5.1. Основні принципи академічної доброчесності

Підготовка курсової роботи здійснюється з дотриманням принципів академічної доброчесності, визначених законодавством України та локальними нормативними документами Академії.

Здобувач повинен дотримуватися таких принципів:

- самостійність виконання дослідження;
- добросовісність використання інформації;
- достовірність наведених даних;
- об'єктивність наукових висновків;
- належне цитування;
- повага до інтелектуальної власності;

• відповідальність за результати власної роботи.

Курсова робота повинна відображати реальний рівень знань, умінь та дослідницьких навичок здобувача.

5.2. Запобігання академічному плагіату та іншим порушенням

Під час виконання курсової роботи не допускаються:

Академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових чи творчих результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження без належного зазначення авторства.

Самоплагіат – відтворення власних раніше оприлюднених результатів без належного зазначення факту їх попереднього використання у випадках, визначених законодавством та локальними актами.

Фабрикація – вигадування даних або фактів, що використовуються в дослідженні.

Фальсифікація – свідома зміна чи модифікація наявних даних, що стосуються дослідження.

Списування та обман – використання недозволених джерел або матеріалів із метою представлення чужих результатів як власних.

Використання чужих наукових положень, навіть якщо вони викладені власними словами, обов'язково потребує посилання на першоджерело.

Перевірка курсових робіт здійснюється відповідно до чинного Положення про академічну доброчесність в АПСВТ та встановленого Академією порядку.

Сам по собі відсоток текстових збігів не є достатньою підставою для висновку про наявність або відсутність академічного плагіату. Результати автоматизованої перевірки повинні аналізуватися з урахуванням характеру збігів, правильності цитування, бібліографічного оформлення та інших обставин.

5.3. Використання технологій штучного інтелекту під час підготовки курсової роботи

Під час виконання курсової роботи можуть використовуватися цифрові інструменти та технології штучного інтелекту в межах, дозволених локальними нормативними документами Академії.

Такі інструменти можуть застосовуватися для:

• пошуку напрямів наукового дослідження;
• систематизації матеріалів;
• мовного та стилістичного редагування;
• формування попередньої структури роботи;
• підготовки запитань для самоперевірки;
• технічного опрацювання тексту.

Використання штучного інтелекту не звільняє здобувача від обов'язку самостійно перевіряти достовірність інформації.

Особливо важливо перевіряти:

• правильність посилань на нормативно-правові акти;
• існування та зміст судових рішень;
• достовірність наукових публікацій;
• актуальність законодавства;
• коректність юридичних висновків.

Не допускається подання згенерованого тексту як результату власного дослідження, якщо це суперечить вимогам академічної доброчесності.

Здобувач повинен дотримуватися встановлених Академією правил декларування використання інструментів штучного інтелекту, якщо такі правила застосовуються до відповідного виду навчальної роботи.

РОЗДІЛ 6. ПОРЯДОК ПОДАННЯ, РЕЦЕНЗУВАННЯ ТА ЗАХИСТУ КУРСОВОЇ РОБОТИ

6.1. Подання курсової роботи на перевірку

Завершена курсова робота подається на кафедру у строки, визначені графіком освітнього процесу, графіком виконання курсових робіт та відповідними організаційними рішеннями кафедри.

Робота подається в електронній формі через визначений Академією інформаційний ресурс або іншим установленим способом.

За необхідності кафедра може передбачити подання друкованого примірника.

Перед поданням курсової роботи здобувач повинен:

1. Перевірити відповідність змісту затвердженій темі.
2. Переконатися у повноті розкриття поставлених завдань.
3. Перевірити актуальність нормативно-правових актів.
4. Перевірити правильність посилань на джерела.
5. Переконатися у відповідності списку використаних джерел фактично використаним матеріалам.
6. Перевірити оформлення тексту.
7. Переконатися у дотриманні принципів академічної доброчесності.

До курсової роботи рекомендується додавати:

- титульну сторінку;
- основний текст;
- список використаних джерел;
- додатки (за наявності);
- декларацію або інші документи, якщо їх подання передбачене локальними актами Академії.

6.2. Перевірка курсової роботи на відповідність установленим вимогам

Після подання курсова робота перевіряється науковим керівником.

Під час перевірки оцінюються:

- відповідність темі та затвердженому плану;
- повнота розкриття проблематики;
- правильність визначення мети і завдань;
- якість опрацювання нормативно-правових актів;
- використання судової практики;
- рівень наукового аналізу;
- самостійність висновків;
- дотримання академічної доброчесності;
- правильність оформлення.

За результатами перевірки науковий керівник надає рекомендації щодо допуску до захисту або необхідності доопрацювання роботи.

У разі виявлення недоліків здобувач повинен усунути їх у визначений строк.

Наявність суттєвих недоліків, які унеможливлюють об'єктивне оцінювання роботи, може бути підставою для відкладення її захисту відповідно до встановленої процедури.

6.3. Підготовка до захисту курсової роботи

Захист курсової роботи є завершальним етапом її виконання та передбачає публічне представлення здобувачем результатів проведеного дослідження.

Підготовка до захисту повинна включати:

1. Повторне опрацювання змісту курсової роботи.
2. Аналіз основних висновків та пропозицій.
3. Підготовку доповіді.
4. Підготовку відповідей на можливі запитання.
5. Підготовку презентації (за необхідності або відповідно до вимог кафедри).

Рекомендується, щоб доповідь тривала 5–7 хвилин, якщо інший регламент не встановлений кафедрою.

У доповіді необхідно висвітлити:

- тему та актуальність дослідження;
- мету і завдання;
- основні результати проведеного аналізу;
- виявлені проблеми правового регулювання;
- результати аналізу судової практики;
- власні висновки та пропозиції.

Під час підготовки презентації рекомендується використовувати 8–12 слайдів.

Презентація повинна бути лаконічною, інформативною та містити лише матеріали, які допомагають розкрити основні результати дослідження.

Орієнтовна структура презентації:

Слайд	Зміст
1	Тема, ПІБ здобувача, науковий керівник
2	Актуальність, мета та завдання
3	Об'єкт, предмет, методи дослідження
4–5	Основні теоретичні результати
6–8	Аналіз законодавства та судової практики
9–10	Проблеми правового регулювання
11	Власні пропозиції
12	Загальні висновки

Презентація не повинна дублювати повний текст курсової роботи.

6.4. Порядок проведення захисту

Захист курсової роботи проводиться у строки, визначені графіком освітнього процесу та відповідними організаційними рішеннями Академії.

Захист здійснюється у формі відкритого представлення результатів дослідження перед комісією або в іншому порядку, визначеному чинним Положенням про організацію освітнього процесу в АПСВТ.

Організаційне забезпечення захисту здійснює відповідна кафедра.

Рекомендується, щоб оцінювання здійснювалося колегіально комісією, до складу якої входять науково-педагогічні працівники юридичного факультету.

Під час формування комісії необхідно враховувати вимоги щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів.

Захист курсової роботи включає такі етапи:

Перший етап – оголошення теми.

Голова комісії або уповноважений член комісії оголошує тему курсової роботи, прізвище здобувача та наукового керівника.

Другий етап – доповідь здобувача.

Здобувач представляє результати проведеного дослідження, обґрунтовує актуальність теми, характеризує основні положення та висновки.

Третій етап – запитання членів комісії.

Члени комісії ставлять запитання щодо змісту роботи, нормативно-правових актів, судової практики, використаних методів дослідження та обґрунтованості висновків.

Четвертий етап – відповіді здобувача.

Здобувач надає аргументовані відповіді, демонструючи розуміння досліджуваної проблематики.

П'ятий етап – обговорення та оцінювання.

Комісія обговорює результати роботи та визначає оцінку відповідно до встановлених критеріїв.

Результати захисту оформлюються у встановленому Академією порядку.

6.5. Відповіді на запитання та обговорення результатів дослідження

Під час захисту здобувач повинен продемонструвати не лише знання змісту власної роботи, а й розуміння сутності досліджуваної правової проблеми.

Відповіді на запитання повинні бути:

- конкретними;
- юридично аргументованими;
- логічними та послідовними;
- підкріпленими посиланнями на нормативно-правові акти або судову практику;
- сформульованими з дотриманням професійної юридичної термінології.

Якщо здобувач не погоджується із запитанням або зауваженням члена комісії, він має право аргументовано висловити власну позицію, дотримуючись правил академічної дискусії.

Особливу увагу рекомендується приділяти вмінню пояснити:

1. Чому обрана саме така тема дослідження?
2. Які основні проблеми правового регулювання виявлено?
3. Які нормативно-правові акти мають визначальне значення для дослідження?

4. Які правові позиції судів підтверджують або спростовують висновки автора?

5. У чому полягає власний внесок здобувача?

6. Які конкретні пропозиції щодо вдосконалення законодавства сформульовано?

Нездатність відповісти на окреме запитання не повинна автоматично означати негативну оцінку всієї роботи. Комісія оцінює сукупність результатів дослідження та рівень сформованості відповідних компетентностей.

РОЗДІЛ 7. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

7.1. Загальні критерії оцінювання

Оцінювання курсової роботи здійснюється за встановленою в Академії системою оцінювання відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в АПСВТ.

Під час оцінювання враховуються як якість виконаного дослідження, так і здатність здобувача самостійно представити та захистити його результати.

Основними критеріями оцінювання є:

1. Актуальність теми та обґрунтованість її вибору.
2. Правильність визначення мети, завдань, об'єкта і предмета.
3. Повнота та логічність структури роботи.
4. Глибина теоретичного дослідження.
5. Якість аналізу нормативно-правових актів.
6. Використання та аналіз судової практики.
7. Обґрунтованість власних висновків і пропозицій.
8. Самостійність виконання роботи.
9. Дотримання вимог академічної доброчесності.
10. Якість оформлення роботи.
11. Рівень доповіді під час захисту.
12. Здатність відповідати на запитання комісії.

7.2. Розподіл балів за результатами виконання та захисту

Для забезпечення прозорості та об'єктивності оцінювання пропонується така рекомендована модель розподілу 100 балів.

№	*Критерій*	*Максимум*
1	Актуальність теми, мета, завдання та методологія	10
2	Повнота розкриття теми та логічність структури	15
3	Аналіз нормативно-правових актів і судової практики	15
4	Опрацювання наукової літератури та якість аргументації	10
5	Самостійність, висновки та практичні пропозиції	10
6	Дотримання вимог оформлення та академічної доброчесності	5
7	Змістовність і логічність доповіді	10
8	Якість відповідей на запитання комісії	15
9	Розуміння проблематики та вміння аргументувати власну правову позицію	10
	Усього	*100*

Ця модель є методично рекомендованою. Її застосування має бути узгоджене з чинними вимогами Академії та критеріями оцінювання відповідної освітньої компоненти.

Оцінка виставляється колегіально з урахуванням усіх визначених критеріїв.

7.3. Характеристика рівнів оцінювання

90–100 балів

Відмінно (A)

Курсова робота характеризується високим рівнем наукового та юридичного аналізу. Тема розкрита повністю, мета та завдання досягнуті. Здобувач продемонстрував глибоке розуміння досліджуваної проблеми, належним чином проаналізував нормативно-правові акти, судову практику та наукові джерела. Висновки є самостійними, логічними та обґрунтованими. Під час захисту здобувач вільно володіє матеріалом і надає аргументовані відповіді.

80–89 балів

Дуже добре (B)

Робота виконана на високому рівні, тема розкрита достатньо повно. Здобувач продемонстрував належні знання законодавства, наукової літератури та судової практики. Водночас наявні окремі незначні недоліки в аргументації або формулюванні висновків.

70–79 бал

Добре (C)

Робота загалом відповідає встановленим вимогам. Основні питання теми розкриті, використано необхідні джерела, проведено аналіз законодавства. Водночас окремі положення недостатньо аргументовані, а висновки не повністю відображають результати дослідження.

60–69 бали

Задовільно (D)

Робота має переважно описовий характер. Основні питання теми розкриті частково. Аналіз нормативно-правових актів і судової практики є недостатньо глибоким. Висновки сформульовані загально, під час захисту здобувач допускає окремі помилки.

50–59 бали

Достатньо (E)

Здобувач засвоїв основний матеріал, але дослідження має суттєві недоліки. Аналіз правових джерел обмежений, власна аргументація недостатньо переконлива, відповіді на запитання комісії неповні.

35–49 балів

Незадовільно (FX)

Робота не відповідає основним вимогам, тема розкрита поверхово, допущені суттєві помилки в аналізі законодавства та судової практики. Здобувач не може належним чином обґрунтувати власні висновки. Потрібне доопрацювання та повторне проходження відповідної процедури контролю.

0–34 бали

Незадовільно (F)

Основний зміст теми не розкрито, дослідження не має належного наукового та юридичного обґрунтування, здобувач не демонструє необхідного рівня знань і самостійності.

7.4. Типові недоліки курсових робіт

Під час виконання курсових робіт здобувачам необхідно уникати таких помилок:

1. Відсутність чіткого обґрунтування актуальності теми.
2. Невідповідність мети та завдань змісту роботи.
3. Неправильне визначення об'єкта та предмета дослідження.
4. Надмірне використання навчальної літератури без звернення до наукових праць.
5. Механічне відтворення положень законодавства без юридичного аналізу.
6. Використання застарілих редакцій нормативно-правових актів.
7. Відсутність аналізу судової практики за темами, де вона має істотне значення.
8. Використання неперевірених джерел.
9. Відсутність власних висновків та пропозицій.
10. Недотримання правил цитування.
11. Неправильне оформлення бібліографії.
12. Невідповідність між посиланнями в тексті та списком використаних джерел.
13. Невміння аргументувати висновки під час захисту.

Здобувачеві рекомендується проводити попередню перевірку роботи за наведеним переліком до її подання на кафедру.

ДОДАТКИ

Додаток А
Зразок оформлення титульної сторінки курсової роботи

АКАДЕМІЯ ПРАЦІ, СОЦІАЛЬНИХ ВІДНОСИН І ТУРИЗМУ
ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА _____

КУРСОВА РОБОТА
з навчальної дисципліни
«_____»

на тему:
«_____»

Виконав(ла):
здобувач(ка) ___ курсу
першого (бакалаврського) рівня
вищої освіти
спеціальності D8 «Право»
групи _____
Прізвище, ім'я
Науковий керівник:
Науковий ступінь, вчене звання, посада, ПІБ

Київ – 2026

Додаток Б
Орієнтовна структура доповіді під час захисту курсової роботи

Шановний голово та члени комісії!

До Вашої уваги пропонується курсова робота на тему «_____».

Актуальність обраної теми обумовлена _____.

Метою дослідження є _____.

У процесі дослідження було поставлено такі завдання: _____.

Під час виконання курсової роботи було проаналізовано положення _____, досліджено наукові підходи _____, а також розглянуто судову практику _____.

За результатами проведеного дослідження встановлено такі основні проблеми: _____.

На підставі проведеного аналізу сформульовано такі пропозиції: _____.

Отже, результати дослідження дозволяють зробити висновок, що _____.

Дякую за увагу! Готовий (готова) відповісти на Ваші запитання.

Додаток В
Орієнтовні запитання комісії під час захисту курсової роботи

1. Чим обумовлений вибір теми дослідження?
2. У чому полягає актуальність обраної теми?
3. Які основні наукові підходи до розуміння досліджуваного правового явища?
4. Які нормативно-правові акти становлять основу досліджуваного правового регулювання?
5. Які зміни законодавства відбулися за останні роки?
6. Які проблеми правового регулювання виявлено?
7. Які правові позиції Верховного Суду мають значення для досліджуваної проблеми?
8. Яке значення має практика Європейського суду з прав людини для обраної теми?
9. Які міжнародні стандарти застосовуються у відповідній сфері?
10. У чому полягає власний внесок здобувача?
11. Які пропозиції щодо вдосконалення законодавства сформульовано?
12. Які результати дослідження можуть бути використані у практичній діяльності юриста?

Додаток Г
Контрольний перелік готовності курсової роботи до подання

1.Тема погоджена з науковим керівником

2.Мета і завдання відповідають темі

3.Об'єкт і предмет дослідження визначені правильно

4.План погоджений із науковим керівником

5.Опрацьовані актуальні нормативно-правові акти

6.Проаналізована релевантна судова практика

7.Використані сучасні наукові джерела

8.Усі запозичення належно процитовані

9.Висновки відповідають завданням

10.Сформульовані власні юридичні пропозиції

11.Список джерел відповідає посиланням у тексті

12.Дотримані вимоги до оформлення

13.Перевірена академічна доброчесність

14.Підготовлена доповідь до захисту

15.Скинути позначки

16.Нормативно-методична база документа